

1

Het had moeten beginnen met grote onheilspellende zwermen zwarte kraaien, angstaanjagend vleugelgeklapper, dreigende stormwolken die de hemel verduisterden en kerkklokken die dertien keer sloegen.

Maar in plaats daarvan begon het met een uiterst banaal ruzietje met een oude vrouw over een chocoladereep.

‘U hebt een reep in uw hand!’

Vanaf de versleten leren bank keek Mrs Marks met een boos gezicht naar haar op.

‘Niet!’

‘Achter uw rug!’

Mrs Marks weigerde als een kleuter haar hand achter haar rug vandaan te halen en schudde koppig haar hoofd.

Lissa Westcott zette haar tas met haar medische spullen neer en beende ontdaan terug naar de bank.

‘U dacht dat ik weg was! U dacht dat ik niet meer terug de kamer in zou komen en hebt zodra ik me omdraaide een reep chocola gepakt die u blijkbaar ergens had verstopt!’

Mrs Marks keek haar strak aan met haar kraaloogjes. ‘Wie denk je wel dat je bent, verdorie? De chocoladepolitie?’

‘Nee. Ja!’ zei Lissa streng. Ze stak haar hand uit.

Mrs Marks gaf haar de reep terug. Het was ‘puur’.

‘Pfft!’ Mrs Marks blies boos haar adem uit.

De oude Mrs Marks woonde in South-London, op de veertiende verdieping van een woonblok waarvan de liften meestal defect waren. Haar voet werd langzaam maar zeker overgenomen door diabetes en Lissa deed haar uiterste best om die te redden. Vanuit de benauwde kamer, die vol stond met stoffige kunst-

bloemen, bood het raam een prachtig uitzicht over de rivier; de enorme torens van de City glinsterden in het licht, helder en scherp, een reeks schitterende paleizen vol geld, nog geen drie kilometer ver weg maar volkomen onbereikbaar.

‘We hebben het net twintig minuten lang over uw dieet gehad!’ zei ze tegen de arme vrouw die vrijwel gevangenzat op haar flatje en alleen af en toe bezoek kreeg van haar dochter. *EastEnders* kijken met grote plakken chocola was een van de weinige pleziertjes die haar nog restten, maar die ook heel erg slecht voor haar gezondheid waren.

‘Ik wil hier niet op een dag binnenkomen en u in coma aantreffen,’ zei Lissa zo streng als ze durfde.

Mrs Marks lachte alleen maar. ‘O, maak je niet druk, meissie. Wat gebeurt, gebeurt.’

‘Dan kan ik hier net zo goed níet komen!’ zei Lissa met een blik op haar horloge. Over twintig minuten moest ze in Peckham zijn. Je met de auto door Londen verplaatsen was een absolute ramp, maar ze had geen keuze; ze kon niet met de ondergrondse vanwege de medicijnen die ze bij zich moest hebben.

Lissa werkte als ambulante verpleegkundige. Ze bezocht (veelal chronisch zieke) patiënten die uit het ziekenhuis waren ontslagen maar nog nazorg nodig hadden en voor wie het moeilijk was op controle te komen, zodat voorkomen werd dat ze weer in het ziekenhuis belandden. Of, zei ze op haar meer cynische momenten: haar werk bestond voor de helft uit taken die vroeger, toen daar nog voldoende budget voor was, door de wijkverpleging werden gedaan en voor de andere helft uit de vroegere taken van de huisarts, toen die nog niet op z’n luie kont in zijn praktijk bleef zitten maar visites maakte. Ze was opgeleid als verplegende op de Spoedeisende Hulp, maar dit werk vond ze leuker; ze werd een stuk minder ondergekotst door dronkaards en als ze ook nog repen chocola toe kreeg, was dat al helemaal een plus. In dit geval had ze echter weinig hoop...

‘Je bent zelf ook niet bepaald een slanke den,’ zei Mrs Marks.

‘U klinkt net als mijn moeder,’ klaagde Lissa, die haar rondin-

gen van haar moeder had geërfd, tot teleurstelling van diezelfde moeder.

‘Nou, neem dan maar mee,’ zei Mrs Marks onwillig.

Lissa trok een gezicht. ‘Ik lust helemaal geen pure chocola.’ Maar ze pakte de reep toch aan. ‘Ik zou het echt vreselijk vinden als ze u weer moeten opnemen. De volgende keer kan het zijn dat uw voet geamputeerd moet worden! Serieus!’

Mrs Marks slaakte een diepe zucht en gebaarde naar de oude bruine driezitsbank. Lissa voelde achter de kussens en vond achter elk kussen nog een reep.

‘Ik geef ze wel aan de voedselbank,’ zei ze. ‘Zal ik ze u terugbetalen?’

Mrs Marks wuifde haar voorstel weg. ‘Nee, zei ze. ‘Maar als ik weer naar dat rotziekenhuis moet, geef ik jou de schuld.’

‘Afgesproken,’ zei Lissa.

Het was koud voor begin maart toen Lissa het hoge flatgebouw uit kwam, maar de zon scheen achter een lichte smogwolk en er zat al een vleugje voorjaar in de lucht. Zoals altijd hoopte ze dat niemand de medische sticker op haar auto had gezien en er niet was geprobeerd hem open te breken voor het geval er medicijnen in lagen. Ze liep te mijmeren over het nieuwe Koreaanse grillrestaurant waar ze later met vriendinnen had afgesproken. Op Instagram zag het er goed uit, maar dat was niet altijd een goed teken – soms juist het tegenovergestelde: dan zat het vol mensen die foto’s maakten van eten dat koud was geworden.

Buiten bij het trappenhuis hingen wat jongens rond, maar dat was altijd zo. Tegenwoordig kon je niet goed meer zien wie op school hoorde te zitten en wie niet, ze schoten al zo snel de hoogte in. Ze wist dat ze het beste niet naar hen kon kijken en gewoon langs hen heen moest lopen. Wanneer ze moest werken, deed ze haar weelderige krullen altijd in een staartje of verborg

ze onder een sjaaltje en in dit soort situaties was ze altijd blij met de onflatteuze groene broek die bij haar uniform hoorde en zo lelijk was dat ze er praktisch onzichtbaar door werd.

De jongens wierpen niet eens een blik op haar; ze maakten ruzie over het een of ander. Gewoon opgeschoten puberjongens, ze stonden een beetje macho te doen met elkaar: opgezette pauwenborsten, pluizige snorretjes of baardjes, lange benen en puntige ellebogen, een sterke geur van Axe en enorme sneakers (formaat boot). Het was eerder een beetje vertederend ze zo te zien doen alsof ze volwassen mannen waren, maar ook intimiderend omdat ze met een hele groep waren. Lissa wilde met een grote boog om ze heen lopen, toen het tot haar doordrong dat ze een van de jongens kende. Ze knipperde even met haar ogen. Het was Kai, een van Ezra's neefjes.

Ezra, prachtige Ezra, met zijn mooie lijf en knappe gezicht. Ze kon hem nooit weerstaan als hij haar aptte. Helaas was Ezra zich daar maar al te zeer van bewust en beschouwde hij zichzelf als de hoofdprijs. Elke keer als hij weer eens niets van zich liet horen, bezwoer Lissa zichzelf dat ze nooit meer op zijn avances in zou gaan, maar ze was slecht in zich aan goede voornemens houden, zowel wat Ezra betrof als het niet opsnoepen van Mrs Marks' chocoladerepen.

Kai had ze toevallig ontmoet – Ezra had haar nooit voorgesteld aan de rest van zijn familie – op de markt in Brixton, op een ochtend dat ze iets voor het ontbijt gingen halen. Het was een opgewekt, brutaal joch van vijftien en hoorde nu dus, dacht Lissa met een zucht, op school te zitten. Maar daar ging ze natuurlijk niets over zeggen.

'Kai!' Ze stak haar hand op.

Hij keerde zich naar haar toe, zijn mond vertrok al in een grijns omdat hij haar herkende en toen, als uit het niets, werd de lentedag verscheurd door krijsende banden, een brullende motor en een misselijkmakende, doffe smak.

2

Zo'n achthonderd kilometer verder naar het noorden, aan de rand van Loch Ness, in het kleine dorpje Kirrenfief, waaide een kille wind waardoor de golven witte schuimkoppen hadden en hingen de wolken laag boven de toppen van de paarse bergen.

Cormac MacPherson, de ambulante verpleegkundige van de regio, wierp een blik op zijn horloge. Joan, de huisarts, zat aan de andere kant van het *loch* vanwege een hiatus hernia – bij een mens, nam Cormac aan, hoewel je dat bij Joan nooit helemaal zeker wist. Joan was een enorme dierenvriend en werd altijd omringd door haar lawaaierige drietal langharige foxterriërs. Daarom had Jake, de ambulancebroeder van de regio, hem gevraagd te assisteren bij een stervende oude dame die niet gereanimeerd wilde worden. Jake wist dat Cormac, met zijn zachte karakter, nooit nee zou zeggen als er iemand in nood was. Ze hadden samen met de familie bij Edie gezeten en het haar zo comfortabel mogelijk gemaakt terwijl ze haar laatste adem uitblies in het bed waarin ze negentig jaar eerder was geboren. Ze was rustig ingeslapen.

Nu waren ze op weg naar een welverdiend biertje.

'Geen slechte manier om te gaan,' zei Jake peinzend terwijl ze in de frisse bries over de keitjes van het marktplein liepen.

'Mm,' zei Cormac terwijl hij op zijn telefoon keek omdat die pingde.

'Zit Emer je weer op je nek?' vroeg Jake met een snelle blik.

'Ach, Jezus, ze staat bij mij voor de deur en wilde als verrassing voor me koken.'

'Angstwekkend.'

'Dat is niet angstwekkend,' protesteerde Cormac zwakjes. 'Dat is aardig.'

‘Ze weet toch wel dat je altijd weggeroepen kunt zijn voor iets.’

‘Dit is mijn vrije dag...’

‘O, nou...’ zei Jake, in de verste verte niet in verlegenheid gebracht. ‘Kunnen we net zo goed een biertje pakken, toch?’

Cormac keek op zijn horloge en schudde zijn hoofd.

Maar op dat moment ging een van de voordeuren open van het rijtje huizen waar ze langs liepen.

‘Jake! Cormac!’ klonk een zachte stem. ‘K’wou den dokter der nie vur lastig...’

‘... vallen,’ maakte Jake de zin af. ‘Ja, geen probleem...’

3

Een glimp van iets glinsterends dat door de lucht vloog. Een kakofonie van lawaai.

Ze had het maar heel even gezien, vanuit haar ooghoeken, terwijl ze haar blik op de jongens gericht hield en met haar ingebakken stadse intuïtie probeerde in te schatten of ze gevaarlijk waren en hun ruzie uit de hand ging lopen – Lissa had een goede antenne voor dat soort dingen; ze had de gevolgen ervan tenslotte heel vaak letterlijk moeten opdwelen. Achter zich hoorde ze een auto die op hoge snelheid aan kwam rijden. In eerste instantie besteedde ze er geen aandacht aan, maar toen drong het tot haar door dat de auto niet vertraagde terwijl hij met krijgsende banden de hoek van de ingang van het woon-torencomplex om kwam, maar juist gas gaf. Ze had instinctief omgekeken naar haar eigen geparkeerde auto om te checken of die veilig stond en toen ze haar hoofd weer terugdraaide, schoot de auto met brullende motor de stoep op en zag ze... Het enige wat ze zag, was de flonkering van een telefoon die de lucht in vloog, het licht ving en – het leek wel vertraagd – om zijn eigen as draaide... Het was bijna mooi om te zien...

En toen gebeurde alles opeens weer heel snel, er vloog nog iets omhoog, maar nu iets groots, iets ondenkbaars, de wielen van de auto draaiden maar door en de motor brulde omdat het gaspedaal nog steeds werd ingetrapt, toen nóg een klap, een afgrijselijke, doffe, zompige klap die door haar hoofd dreunde omdat het ondenkbare op het asfalt neerkwam. Een verbijzeland geluid. Er lag iemand in een onnatuurlijke houding op de grond.

Lissa kon niet bevatten wat zich voor haar ogen afspeelde;

het kon Kai niet zijn, dat kón niet – en toen ze opkeek, keek ze recht in de ogen van de bestuurder die de motor liet loeien. Zijn gezicht was vertrokken alsof hij gromde, zijn tanden ontbloot, of was het een soort grijs? Ze was te geschokt en te paniekerig om het tot zich door te laten dringen... Er werd iets geschreeuwd, iets van ‘Leaf Field’ en ‘oprotten’, en de auto racete weg.

Even bleef het doodstil en toen barstte het geschreeuw los – van ongeloof, woede.

Lissa kwam automatisch in actie, daar was ze tenslotte op getraind, en rende naar de gewonde toe. ‘Ik ben verpleegkundige. Uit de weg, alsjeblieft, laat me erdoor!’ Ze had verwacht dat ze zich een weg door het groepje zou moeten banen, maar de jongens vlogen als één man schreeuwend en scheldend achter de auto aan.

‘Bel het alarmnummer!’ riep Lissa terwijl ze naast Kai neerknielde en haar telefoon uit haar zak rukte. Ze had geen idee of de jongens ergens een auto hadden staan en was bang aangereken te worden, omdat het slachtoffer op het asfalt lag en er maar één weg was, die zowel in als uit het complex leidde. Maar daar kon ze nu niet verder bij stilstaan...

Ze keek neer op het slachtoffer: zijn hoofd lag opzijgedraaid tussen de sigarettenpeuken in de goot.

‘Hoor je me? Kai? Hoor je me, lieverd?’

Wat was hij mooi. Een kind nog. Zo jong. Lissa kon het niet bevatten. Niet dat dat er iets toe deed, natuurlijk niet. Hoe jong hij was. Dat was van geen enkel belang. Maar terwijl ze zich over hem heen boog, wanhopig probeerde hem te redden terwijl ze eindelijk, eindelijk de sirenes hoorde, kon ze niet anders dan de hartverscheurende schoonheid van zijn jonge, zachte huid zien,

de kwetsbaarheid van zijn hals, zijn glanzende donkere haar. Een kind. Ze durfde er niet aan te denken hoe zijn familie hierop zou reageren. Ze vervloekte zichzelf; haar beste vriendin had Ezra's nummer uit haar telefoon verwijderd, voor haar eigen bestwil, dus ze kon hem niet eens bellen.

Zelfs toen de ambulance was gearriveerd, ging ze door met reanimeren. Ze bleef Kais borstkas induwen met haar handen terwijl de ambulancemedewerkers haar hielpen, de zuurstof regelden, adrenaline pakten om in zijn hart te spuiten. Ze kende ze nog van haar tijd op de Spoedeisende Hulp; Ashkan en Kerry. Ze vertrouwden haar. Ze reed mee naar het ziekenhuis en terwijl Ashkan en zij onderweg samen hun best deden om de patiënt te reanimeren, reed Kerry als een dolle met blauwe zwaailichten en krijsende sirenes door het verkeer. De drukke Londense straten zaten verstopt, ze waren te vol met vrachtwagens, busjes, taxi's en motoren, zo dicht op elkaar gepakt dat er nauwelijks ruimte was om opzij te gaan voor de ziekenauto.

Ashkan had de peddels van de defibrillator op Kais borstkas geplaatst en riep 'Clear!' Het lichaam op de brancard schoot omhoog terwijl Lissa automatisch terugdeinsde en toekeek, terwijl ze zich in haar achterhoofd ongerust afvroeg of de politieagente die op de plaats delict was achtergebleven er intussen achter was wie het slachtoffer was en al contact had gezocht met de familie.

Ze vermande zich en stopte met piekeren door zich volledig op haar taken te concentreren en plaatste automatisch het zuurstofmasker weer over Kais mond – zijn lippen waren nog steeds blauw – gaf hem nog een adrenaline-injectie en verwisselde de zak plasma boven zijn hoofd.

Ze hoopten alle drie dat hij het vol zou houden tot ze er waren. Geen van hen zei iets, ze wisselden alleen medische termen uit die hoorden bij hun pogingen om het slachtoffer bij te brengen en hem meer plasma toe te dienen dan hij verloor.

Reanimeren is, zelfs met de meest moderne apparatuur, vaker níét succesvol dan wel. Op de televisie krijgen we meestal een miraculeuze redding van de dood voorgeschoteld, maar zien

we niet hoe het plasma even snel het lichaam uit stroomt als het erin wordt gepompt, hoe de pupillen elke keer dat ze worden gecontroleerd niet reageren, hoe de kunstmatig opgewekte schokken door het jonge lichaam trekken, of hoe er steeds wordt geluisterd of de gewonde zelfstandig ademt. Dat is de haastige, gespannen maar ook gecontroleerde chaos in de ambulance terwijl die blèrend door de drukke spits zwenkt en slechts één van de vele sirenes in de drukke stad.

‘De artsen constateren straks dat het afgelopen is met hem,’ voorspelde Ashkan met een blik op zijn horloge.

‘Nee! Doorgaan!’

Ashkan vloekte. Het zinloze ervan. Iemand aanrijden, met opzet waarschijnlijk, en er dan vandoor gaan. Een kind! Hij draaide zich om en luisterde even naar de politieradio. Met een grimmig lachje rapporteerde hij: ‘Ze hebben hem! De andere jongens zijn boven op de auto gesprongen en lieten hem niet gaan. Ze hebben alle ruiten ingeslagen. Die vent moet hebben gedacht dat hij werd aangevallen door een stel zombies.’

Lissa hoorde hem niet eens.

‘Doorgaan!’ riep ze fel, en ze verdubbelde haar inspanningen. ‘Meer plasma! Nu! Kom op, Kai! Wakker worden! Wakker worden!’

Toen ze bij het ziekenhuis aankwamen, werden de ambulancedeuren opengerukt en sprongen er twee brancardiërs en een arts de auto in.

‘Opzij,’ zei de jonge arts, die ongeveer negen jaar oud leek.

‘Ik ben nog niet klaar hier,’ zei Lissa vastberaden terwijl ze het zuurstofmasker checkte, licht in Kais ogen scheen en luisterde of zijn hart klopte.

‘Jawel, je bent klaar,’ zei de dokter. ‘Laat me hem onderzoeken.’

‘Ik ben nog met hem bezig!’ zei Lissa. Zijn gezicht. Dat prachtige gezicht. Hij was een kind, een slapend kind, nog warm – of

kwam dat door hun inspanningen? Hij lag te slapen, te dromen dat hij een voetballer werd of een popster.

‘Uit de weg!’

‘Ik ben nog bezig!’ Lissa besepte niet dat ze het schreeuwde; ze besepte niet dat iedereen vreemd naar haar keek terwijl Ashkan met een bezorgd gezicht probeerde haar weg te trekken bij de brandcard.

De arts negeerde haar en stapte naar voren. ‘Opzij...’

‘Ik moet alleen...’

‘Het was ongehoord dat een verpleegkundige zich zo weinig aantrok van de bevelen van een arts, ook al zag deze arts eruit alsof hij die ochtend zijn snorretje met een viltstift op zijn gezicht had getekend.

‘Opzij!’ zei hij nog een keer.

Lissa kon het niet. Ze kon het gewoon niet. Ze kon alleen maar blijven doorgaan alsof ze geen idee had waarom ze weg moest en haar armen uitstrekken en ‘Kai... Kai...’ voor zich uit mompelen, nog steeds in de heilige overtuiging dat ze hem moest redden, ook al keek de dokter op zijn horloge en schudde hij zijn hoofd, ook al droop er geen bloed meer op de vloer maar begon het al te stollen.

‘Ik probeer het... Ik probeer het nog één keer...’

‘Haal haar hier weg,’ bromde de dokter tegen de brancardiërs terwijl die het lichaam over wilden tillen op een andere brancard. Er kwam meer medisch personeel om de ambulance heen staan. Hoewel ze in shock was, herkende Lissa het transplantatieteam meteen.

‘Is er familie aanwezig hier?’ riep er een.

Met een van afschuw vertrokken gezicht krijste Lissa: ‘Hij is nog niet eens dóód, aasgieren!’

Toen kwam Ashkan echt in actie; hij pakte haar arm beet en trok haar met zich mee de ambulance uit terwijl ze zich vloekend verzette en zich probeerde los te rukken. ‘Hij is nog niet eens...’

‘Hij is hersendood,’ zei de arts, ‘breng hem naar de trans-

plantatie-ic.’ Dat is de afdeling waar de eventuele donoren in de schemerwereld tussen leven en dood worden gehouden, lang genoeg om de benodigde handtekeningen te verkrijgen, te pleiten en te smeken bij de familie dat het zinloze eindigen van een leven niet helemaal zinloos hoefde te zijn.

‘Patiënt overleden om 15.38 uur,’ zei de arts. ‘Kunnen we dit snel afhandelen?’ Zijn stem klonk heel, heel erg moedeloos.

Lissa barstte in een hevig, radeloos huilen uit toen ze hem dat hoorde zeggen en liet zich op het natte plaveisel neerzakken. Ze was een professional; ze had hier vier jaar op de Spoedeisende Hulp gewerkt en alles gezien en meegemaakt: slachtoffers van verkeersongelukken, van branden, van beschietingen en allerlei andere afgrijselijke verwondingen – ze was gehard.

Maar dit was een jongen die ze kende, een jongen met een naam: Kai. En dat raakte haar, het raakte haar zo hard dat ze instortte – op een doodgewone dinsdagnamiddag.